

تعیین اعتبار و پایایی فرم کوتاه پرسشنامه خودپنداره بدنی در دانش آموزان مقاطع

تحصیلی مختلف شهر تهران

مجری: عباس بهرام

عضو هیئت علمی دانشگاه خوارزمی - ۱۳۹۰

هدف کلی این تحقیق تعیین اعتبار و پایایی فرم کوتاه پرسشنامه خود توصیفی بدنی در دانش آموزان مقاطع مختلف تحصیلی شهر تهران می باشد. ۱۸۷۸ شرکت کننده (۱۸-۸ سال) فرم کوتاه پرسشنامه خود توصیفی بدنی را (مارش و همکاران ۲۰۱۰) را تکمیل نمودند. روش نمونه گیری، خوشه ای چند مرحله ای تصادفی از دانش آموزان پسر و دختر شهر تهران بود. این پرسشنامه دارای اعتبار ترجمه قابل قبول $r=0/95$ (سطح اطمینان ۹۹ درصد) می باشد و از آن می توان برای جامعه ایرانی استفاده نمود. تحلیل سؤالات از طریق سه روش محاسبه درجه دشواری، ضریب تمیز و روش لوپ انجام گرفت. نتایج تحلیل سؤالات نشان داد در کل چهار سؤال (۳۰، ۲۳، ۱ و ۳۴) جز سؤالات نامناسب هستند و باید از پرسشنامه حذف گردند و تعداد سؤالات باقی مانده ۳۶ سؤال می باشند. نتایج بررسی اعتبار سازه عاملی حاکی از شناسایی و تأیید ده عامل خودپنداره بدنی (چربی بدن، قدرت هماهنگی، لیاقت ورزشی، فعالیت بدنی، عزت نفس، انعطاف پذیری، و استقامت) بود که $0/64/06$ واریانس را به خود اختصاص داده اند. نتایج اعتبار ملاک نشان داد این پرسشنامه برای سنجش خودپنداره بدنی به ویژه عامل چربی بدنی ابزار معتبری می باشد. نتایج مربوط به همسانی درونی فرم کوتاه پرسشنامه خود توصیفی بدنی نشان داد همسانی درونی هر یک از خورده مقیاس ها بین $0/75$ تا $0/80$ متغیر بوده است و در کل همسانی این پرسشنامه بالای $0/90$ می باشد. ضریب همبستگی آزمون-آزمون مجدد کل پرسشنامه $0/83$ و همچنین دامنه پایایی زمانی هر یک از خورده مقیاس ها بین $0/56$ تا $0/84$ بود. همچنین نتایج تحلیل واریانس دوراهه نشان داد که خود پنداره کلی در بین مقاطع مختلف تفاوت معنادار دارد به طوری که با افزایش سن موجب کاهش در خورده مقیاس های چربی بدنی، هماهنگی، لیاقت ورزشی، فعالیت بدنی، و انعطاف پذیری می شوند. همچنین خود پنداره بدنی پسران در عامل های قدرت، استقامت و سلامتی نسبت به دختران بیشتر بود در حالی که نمرات خود پنداره بدنی دختران در عامل های ظاهر و هماهنگی نسبت به پسران بالاتر بود. به طور کلی نتایج تحقیق نشان داد فرم کوتاه پرسشنامه خودتوصیفی بدنی برای نوجوانان ایرانی از پایایی لازم برخوردار است. نتیجه اینکه تحقیق حاضر تأیید می کند فرم کوتاه پرسشنامه خود توصیفی بدنی برای تشخیص خودپنداره دانش آموزان ایرانی از اعتبار و پایایی مناسبی برخوردار است.

کلیدواژه ها: اعتبار، پایایی، فرم کوتاه پرسشنامه خودتوصیفی بدنی، خودپنداره بدنی، دانش آموزان.